

Sygn. akt II CSK 530/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku M. Spółki Jawnej z siedzibą w S. i G. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D.

przy uczestnictwie syndyka masy upadłości S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K., wierzycielki hipotecznej P. Spółki Akcyjnej w K. i P. D.

o wpis prawa własności w księdze wieczystej macierzystej [...] oraz wykreślenie z niej i z ksiąg wieczystych współobciążonych nieruchomości lokalowych hipoteki umownej kaucyjnej łącznej w kwocie 9.000.000 zł,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 grudnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania P. D.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 19 października 2016 r., sygn. akt VII Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. Oczywiście zasadności skargi skarżący upatrywał w rażącym naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia orzeczenia w sposób wybiórczy, pomijający zarówno w części historycznej, jak i w rozważaniach teoretycznych ocenę materiału

dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a także ewentualnych przyczyn leżących u podstaw oceny wiarygodności konkretnego środka dowodowego, co w istocie uniemożliwia przeprowadzenie kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia oraz art. 378 § 1 k.p.c. poprzez brak rozpoznania przez Sąd Okręgowy wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji tj. zarzutu błędnego ustalenia stanu faktycznego, na skutek przyjęcia, że hipoteka na kwotę 9.000.000 zł jest hipoteką przymusową łączną kaucyjną, gdy w rzeczywistości jest to hipoteka umowna kaucyjna łączna ustanowiona aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 2009 r.

Przyjmuje się, że naruszenie przez sąd II instancji art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez sporządzenie uzasadnienia nie odpowiadającego wymaganiom tego przepisu może wyjątkowo wypełniać podstawę kasacyjną określoną w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Ma to miejsce wówczas, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź przedstawione w nim motywy nie pozwalają na przeprowadzenie kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007r., V CSK 115/07, nie publ. i orzeczenia cytowane w jego uzasadnieniu). Również odwołanie się do art. 378 § 1 k.p.c. w skardze kasacyjnej możliwe jest tylko wyjątkowo, gdy uzasadnienie orzeczenia sądu II instancji zawiera tak rażące braki, że ustalenia i oceny w nim dokonane nie poddają się kontroli kasacyjnej (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., III CSK 289/11, nie publ.). Wskazuje się, że z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2009 r., I PK 38/09, nie publ., z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, M. Pr. Bank. 2012, nr 4, s. 19, z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012, Nr 12, poz. 144, i z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, nie publ.).

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie nie było sporu co do stanu faktycznego, kluczowe zaś było

rozstrzygnięcie problemu prawnego związanego z koniecznością odpowiedzi na pytanie, czy sprzedaż przedsiębiorstwa, w skład którego wchodziła nieruchomość obciążona hipoteką łączną, dokonana w ramach postępowania upadłościowego, powoduje wygaśnięcie hipoteki łącznej tylko na tej nieruchomości (na tzw. nieruchomości „macierzystej”), czy też pociąga za sobą wygaśnięcie również hipoteki łącznej obciążającej lokale wyodrębnione z tej nieruchomości przed jej sprzedażą, a zatem nie stanowiące już składnika zbywanego przedsiębiorstwa. Sąd Okręgowy zaznaczył, że występujący w sprawie problem prawny został jednoznacznie rozstrzygnięty w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2016 r. II CSK 164/15, którym Sąd Okręgowy jest związany zgodnie z art. 398²⁰ zd. 1 k.p.c. Sposób rozstrzygnięcia tego problemu jest przy tym identyczny niezależnie od charakteru hipoteki, która jak słusznie wskazuje skarżący jest hipoteką umowną kaucyjną łączną, co Sąd Okręgowy uwzględnił w motywach rozstrzygnięcia akceptując ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, jak i w sentencji zaskarżonego postanowienia przywracając wpis hipoteki umownej kaucyjnej łącznej w kwocie 9 milionów zł na rzecz wierzyciela P. S.A. w K..

Analiza wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi zatem do oceny, iż Sąd Okręgowy ferując rozstrzygnięcie, zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego uwzględniającym skargę kasacyjną wierzyciela w sprawie II CSK 164/15, dopuścił się oczywistego naruszenia prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

jw

I.n